

OPIS MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU (SYLABUS)
dla przedmiotu *Argumentacja prawnicza*
na kierunku *Prawo*

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu zajęć/przedmiotu:
Argumentacja prawnicza
2. Kod modułu zajęć/przedmiotu:
10-SLMw-p-s; 10-SLMw-p-n
3. Rodzaj modułu zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):
fakultatywny
4. Kierunek studiów:
prawo
5. Poziom kształcenia (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):
jednolite studia magisterskie
6. Profil kształcenia (ogólnoakademicki / praktyczny):
ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje):
III (trzeci) – V (piąty)
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW):
15 godzin warsztatów
9. Liczba punktów ECTS:
5 punktów
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców*) / prowadzących zajęcia:
Prowadzący zajęcia:
prof. dr hab. Marek Smolak; smolak@amu.edu.pl
dr Maciej Dybowski; dybowski@amu.edu.pl
11. Język wykładowy:
polski
12. Moduł zajęć / przedmiotu prowadzony zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie)
nie, z uwzględnieniem szczególnych regulacji związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19

*proszę podkreślić koordynatora przedmiotu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu:
Pogłębienie wiedzy na temat istoty i struktury argumentacji prawniczej; poznanie porządku argumentowania, praktyczne rozróżnianie i stosowanie „argumentów z...” i „argumentów do...”; poznanie reguł argumentacji w topikach prawniczych; zapoznanie się z wybranymi koncepcjami argumentacji prawniczej z nakierowaniem na pogłębione rozumienie ich silnych i słabych stron oraz praktyczne zastosowanie.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
Podstawowa wiedza w zakresie stanowienia, obowiązywania, funkcjonowania, interpretowania i stosowania obowiązującego prawa polskiego, odpowiadająca treści kształcenia modułu Prawoznawstwo; wiedza o metodach pracy umysłowej oraz pracy umysłowej prawnika w zakresie treści kształcenia z modułu Logika

prawnicza, w tym omawiane w ramach wspomnianych kursów oraz Teorii i filozofii prawa zagadnienia związane z argumentacją prawniczą.

3. Efekty uczenia się (EU) dla modułu i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla modułu zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu modułu i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka potrafi:	Symbole EU dla kierunku studiów
APw_01	wyjaśnić istotę i strukturę argumentacji prawniczej	K_W01, K_W02, K_U01, K_U05,
APw_02	wyjaśnić porządek argumentowania	K_W02, K_W03, K_W11, K_W12, K_U04, K_K07,
APw_03	rozdzielić „argumenty z...” i „argumenty do...”	K_W03, K_W09, K_W12, K_W14, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_K03,
APw_04	wyjaśnić reguły argumentacji w topikach prawniczych	K_W03, K_W09, K_W12, K_W14, K_U02, K_U06, K_U10, K_K07,
APw_05	samodzielnie przygotowywać schematyczną argumentację na potrzeby sprawy świadomie rozważając alternatywne koncepcje argumentacji prawniczej	K_W09, K_W13, K_W14, K_U04, K_U08, K_K05, K_K07 K_K10,

4. Treści kształcenia z odniesieniem do EU dla modułu zajęć/przedmiotu:

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu:	Symbol/symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu
Pojęcie i cechy argumentu oraz argumentacji prawniczej; cechy argumentacji związanej ze stosowaniem prawa. Argumentacja w dedukcyjnych i niededukcyjnych rozumowaniach prawniczych.	APw_01, APw_02
Struktura argumentu prawniczego; model Toulmina i jego zastosowanie na gruncie prawa polskiego	APw_01, APw_02, APw_04, APw_05
Porządki argumentów: liniowy, wstępujący (foot-in-the-door), zstępujący (door-in-the-face) i nestoriański	APw_01, APw_02, APw_04, APw_05
Argument z... (argumentum a [ab]...) lub argument do... (argumentum ad...) w praktyce; argumenty semantyczne i definicje perswazyjne	APw_01, APw_02, APw_04, APw_05
Toposy w polskim prawie karnym i cywilnym	APw_01, APw_02, APw_04, APw_05
Koncepcje argumentacji prawniczej: ujęcia topiczno-retoryczne i proceduralne. Koncepcje rozumu publicznego i refleksyjnej równowagi a argumentacja prawnicza wobec pluralizmu prawnego oraz moralnego. Pogłębione omówienie i praktyczna ocena koncepcji argumentacji prawniczej w ujęciu Habermasa, Perelmana oraz Alexego.	APw_01, APw_02, APw_04

5. Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

- S. Lewandowski, *Retoryczne i logiczne podstawy argumentacji prawniczej*, Warszawa 2015.

- M. Smolak, W. Sadurski, T. Chirkowska-Smolak, *Rozum publiczny – uzasadnianie sądowe – umysł sędziego*, Poznań 2020, rozdz. 6-10.
- Z. Ziemiński, *Logika praktyczna*, wyd. 9 i n.; rozdz. 20.
- Ch. Perelman, *Logika prawnicza. Nowa retoryka*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984.

Literatura uzupełniająca:

- Leksykon retoryki prawniczej. 100 podstawowych pojęć [red:] K. Zeidler, P. Rybiński, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2010.
  - Araszewicz M., Koherencyjny model rozumowań prawniczych, *Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej*, 2010/1, 19-38.
  - Jabłońska-Bonca J., Zeidler K., *Prawnik a sztuka retoryki i negocjacji*, wyd. 2, Warszawa 2016, rozdz. 3.
  - Smolak M., *Uzasadnienie sądowe jako argumentacja z moralności politycznej*, Zakamycze 2003
  - J. Stelmach, *Kodeks argumentacyjny dla prawników*, Kraków 2003
  - J. Stelmach, B. Brożek., *Metody prawnicze. Logika, analiza, argumentacja, hermeneutyka*, Kraków 2006,
  - Pruś J., Znaczenie znaczenia w argumentacji. Zarys argumentów semantycznych, w: Ewa Szkudlarek-Śmiechowicz, Wierzbicka, Agnieszka, Elwira Olejniczak (red.), *Słowo. Znaczenie – struktura – kontekst*. Łódź, 53–67 (2020)
  - Gizbert–Studnicki T., „Podstawy argumentacji prawniczej”, *Acta Universitatis Wratislaviensis – Prawo CCXLIV, 1772 (1995)*, s. 35-43,
  - Grabowski A., „Dyskurs prawniczy jako przypadek szczególny ogólnego dyskursu praktycznego”, w: J. Stelmach (red.), *Studia z filozofii prawa 2 (2003)*, s. 45-63,
6. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.:

Biblioteka UAM, biblioteka i czytelnia Wydziału Prawa i Administracji UAM, bazy danych BUAM.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	✓
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	X

Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu				
	APw_01	APw_02	APw_03	APw_04	APw_05
Egzamin pisemny					
Egzamin ustny					
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne					
Kolokwium ustne					
Test					
Projekt					
Esej					
Raport					
Prezentacja multimedialna					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)	x	x	x	x	x
Portfolio					
Inne (jakie?) -					
...					

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15 godzin warsztatów
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	50 godzin
	Czytanie wskazanej literatury	20 godzin
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	25 godzin
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	40 godzin
	Inne (jakie?) -	
...		

SUMA GODZIN	150 godzin
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU	5 punktów

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania:

bardzo dobry (bdb; 5,0):

- a) **bardzo dobra znajomość istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **bardzo dobre formułowanie argumentów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dobry plus (+db; 4,5):

- a) **bardzo dobra znajomość istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **dobrze formułowanie argumentów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dobry (db; 4,0):

- a) **dobra znajomość istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **dobrze formułowanie argumentów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dostateczny plus (+dst; 3,5):

- a) **dobra znajomość istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **poprawne formułowanie argumentów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **akceptowalna poprawność i kultura języka.**

dostateczny (dst; 3,0):

- a) **dostateczna znajomość istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **poprawne formułowanie argumentów i ich racjonalne uzasadnianie.**

niedostateczny (ndst; 2,0):

- a) **niedostateczna istoty, struktury i reguł argumentacji prawniczej;**
- b) **niepoprawne formułowanie argumentów i brak ich racjonalnego uzasadniania.**

Wykładowcy:

.....

prof. dr hab. Marek Smolak

.....

dr Maciej Dybowski